

с. Большая Акса

РЕШЕНИЕ

КАРАР

18 декабрь 2020 ел

№ 4/2

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге Уставының 32 статьясындагы 1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.

2. Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсендә дәүләт теркәве узганнан соң “Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Зур Аксу авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында” карарны халыкка житкерергә; 2020 елның 18 декабрэндәге 4/2 номерлы карарны торак пунктлар территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында: Зур Аксу авылы, Октябрь урамы, 47 йорт, Чуаш Бизнесе авылы, Горький урамы, 4 йорт Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

3. Әлеге карар, гамәлдәге законнарда каралган очраклардан тыш, рәсми басылып чыккан нәтижәдән үз көченә керә.

Зур Аксу авыл
жирлеге башлыгы:

А.В.Храмов

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл
жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр

7 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле 18 пунктча өстәргә:

18) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирү.»;

12.1 статьяның 3 пунктына түбәндәге эчтәлекле 10 һәм 11 пунктчалар өстәргә:

10) җирлек Советы вәкаләтләре гражданнар җыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган җирлектә инициативалы проектларны тәкъдим итү, эзерләү, сайлап алу һәм тормышка ашыру мәсьәләләре буенча.»;

11) Татарстан Республикасы Законы нигезендә җирлек составына керүче торак пункт территориясе яисә муниципаль район чикләрендә урнашкан торак пунктның өлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча.»;

түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункттын өстәргә:

«4.1. Өлеге статьяның 3 пунктындагы 11 пунктчасында каралган гражданнар җыены авыл җирлеге Советы тарафыннан кимендә 10 кеше булган торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Җирлек составына керүче торак пункт территориясенә яисә гражданнарның үзара салым акчасын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар җыены үткәрелә торган муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

түбәндәге эчтәлекле 15.1 статья өстәргә:

«Статья 15.1. Инициативалы проектлар

1. Җирле әһәмияткә мәсьәләләрне яки җирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча муниципаль берәмлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатларында җирлекнең башкарма комитетына инициативалы проект кертелергә мөмкин. Инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициативалы проектны кертү инициативасы белән, жирлек территориясендә яшәүче ун елдан да ким булмаган һәм уналтынчы яшькә житкән, жирле ижтимагый үзидарә органнары, иске авыл жирлеге (алга таба - проект инициаторлары) инициативалы төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Проект инициаторы булып чыгу хокукы авыл жирлеге Советының норматив хокукый акты нигезендә шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау.;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчаларны файдалану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

8) жирлек территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә, аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак, жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә;;

9) жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициативалы проект, аны авыл жирлеге башкарма комитетына керткәнче, гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проектны карау мөмкин.

Авыл жирлеге Советының норматив-хокукый акты белән гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә күздә тотылырга мөмкин.

Проект инициаторлары инициативалы проектны авыл жирлеге башкарма комитетына керткәндә, аңа жыен, жыелыш яки гражданнар конференцияләре беркетмәсен, гражданнарны сораштыру нәтижәләрен һәм (яки) жирлек

халкының инициатив проектын яки аның өлешендәге инициативалы проектны хуплауларын раслаучы кул кую кәгазьләрен куялар.

5. Инициативалы проектны авыл жирлеге башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә жирлекнең "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш.

Бер үк вакытта гражданнар жирлек башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында хәбәр итәләр, аларны тәкъдим итү вакыты биш эш көненнән дә ким булмаса тиеш. Үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен унтугыз яше тулган жирлек халкы жибәерергә хокуклы. Авыл жирлеге башкарма комитеты әлеге мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәгълүмат әлеге жирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында әлеге мәгълүмат иске авыл торак пункты гражданнына житкерелергә мөмкин.

6. Инициативалы проект авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш.

Авыл жирлеге башкарма комитеты инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) жирле бюджет турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзү һәм карау (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә инициативалы проектны хупларга һәм аны эшне дөвам итәргә.);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очраklarның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү.;

2) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләренә туры килмәве.;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау.;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган).;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу.;

б) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты элге статьяның 5 пунктындагы 5 пунктчасында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергеләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларга карата инициативалы проектлар, инициативалы проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларга ярдәм итүдән баш тарту өчен нигезләр, мондый инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта пунктларның таләпләре 3, 6, 7, 8, 9, 11 элге статьяның 12 пункты да кулланылмый.

11. Әгәр жирлек башкарма комитетына берничә инициатива проекты кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, жирлек башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегияль органга (комиссиягә) йөкләнә, аның Формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Коллегияль орган (комиссия) составы жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегияль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегияль орган (комиссия) инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, жирлек территориясендә яшәүче башка гражданныр, гражданныр жыены, жыелышы яки конференциясе белән вәкаләтле затлар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициативалы проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны ижтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

14. Жирлек Башкарма комитетының инициатив проектны карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызыксынган затларның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм жирлекнең рәсми сайтында "Интернет"мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылырга тиеш. Авыл жирлеге Башкарма

комитетының инициатив проектны тормышка ашыру нәтижеләре турындагы хисабы инициативалы проектны тормышка ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә жирлекнең рәсми сайтында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылырга тиеш. Авыл жирлеге башкарма комитеты әлеге мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәгълүмат әлеге жирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында әлеге мәгълүмат иске авыл торак пункты гражданнына житкерелергә мөмкин.»;

16 статьяда:

а) 6 пунктны түбәндәге эчтәлекле 7 пунктча өстәргә:

7) инициативалы проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

түбәндәге эчтәлекле 10.1 пунктны өстәргә::

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары инициативалы проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.»;

18.1 статьяның 6 пунктчасын түбәндәге эчтәлекле 4.1 пунктчага өстәргә:

«4.1) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициативалы проект кертү турында инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы.»;

20 статьяда:

а) 1 пунктта «жирлекнең жирле үзидарә вазыйфаи затларын билгеләү» сүзләреннән соң «инициативалы проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу " сүзләрен өстәргә.»;

б) 2 пунктны түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициативалы проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышында уналтынчы яшькә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициативалы проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданныр жыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.»;

22 статьяда:

а) 2 пунктны түбәндәге эчтәлекле тәкъдим белән өстәргә: "гражданнырның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданныр арасында үткәрелгән сораштыруда уналтынчы яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

б) 3 пунктны түбәндәге эчтәлекле 3 пунктча өстәргә:

"3) унтугыз яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлек халкы яисә аның бер өлеше - әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнырның фикерен ачыклау өчен.»;

в) 7 пунктның 1 пунктчасын «жирлек халкы өчен " сүзләрен өстәргә»;

29 статьяның 2 пунктына түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:
«Жирлек Советы депутатына үз вәкаләтләрен даими рәвештә гамәлгә ашыру өчен эш урынын (вазыйфаларын) айга ике һәм алты эш көненнән дә ким булмаган чорга саклап калу гарантияләнгән.»;

42 статьяның 3 пунктын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

3. Жирлек башлыгы хокуклы түгел:

«1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

2), түбәндәге очрақлардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак төзелеше, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында катнашу (конференция)), Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнехановның Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнехановның Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнеханов тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренң берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен);

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка

ижади эшчэнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительлар яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.»;

48 статьяда:

15 пунктта "күпфатирлы йорттагы бина "сүзләрен" торак биналар " сүзләренә алмаштырырга»;

түбәндәге эчтәлекле 23 пункт өстәргә::

«23) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирә.»;

71 статьяның 3 пунктына түбәндәге эчтәлекле 3 пунктча өстәргә:

Гадәттән тыш хәлләр режимнары гамәлдә булган чорда табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү максатларында эшләнгән норматив хокукый актлар проектлары.»;

91 статьяның 3 пункттын үз көчен югалткан дип танырга.

93 статьяда:

1 пунктта «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенә бер өлеше), жирлек составына керүче йә муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан сүзләренә өстәргә»);

2 пунктта «4.1» сүзен «4, 4.1 һәм 4.3 " сүзләренә алмаштырырга»;